

Senſende, at det ſaa vil være fornøftigt at ſøge gjennem Tillæg eller Endringer til Grundloven at afværge, at ſaadanne ſjælgelige Tilſtande ſkulde komme til Stede paany.

Ikke deſto mindre kan jeg, fordi ſaa Mange ere tilbøielige til at mene, at det, ſom ikke modſiges, erkjendes, dog ikke lade ſtaa uimodſagt, at der ſkulde være en almindelig Erkjendelse i Landet af, at Regjeringen havde begaaet Grundlovsbrud. Jeg tror, at det ærede Medlem, ſom udtalte det, endogſaa gav det et ſaa ſkarpt Udtryk ſom, at der neppe var 2 Mænd i Landet, der var af en anden Mening, det vilde have været mere ſmagfuldt, om det ærede Medlem, i Steedet for at ſige to, havde ſagt ſyv, ſaa kunde det dog formodes, at hans Mening var, at der ikke var Noget udenfor Miniſteriet, ſom mente det. Tallet to vil jo nemlig forudſætte, at endogſaa et Flertal i ſelve Miniſteriet var af den Mening, at Miniſteriet havde brudt Grundloven, til Trods for, at det gjentagne Gange fra vor Side er ſagt, at vi efter vor Mening ikke have begaaet Grundlovsbrud. Men deſuden behøver man ikke at være meget lydhør for at vide, at det ikke blot er Miniſtrene, der ere af den Mening, men at der er et Flertal i det andet Thing, ſom er af den ſamme Mening, og for at vide, at der er et ſtort Tal i hele Landet, der er af ſamme Mening. Og det gjælder jo dog her ligeſom i alle lignende Tilfælde, at en Forbrydelse ikke bliver bevist derved, at den eller den, der ikke er kaldet til at være Dommer, udtaler det ſom en utvivlſom Ting, at en Forbrydelse er begaaet. I det borgerlige Liv pleier man at vogte ſig for at ſigte Folk for at være Forbrydere, naar man ikke er i Stand til at bevije det eller ſøger at bevije det. I dette Tilfælde, lige overfor Miniſteriet, har man troet at kunne ſe bort fra ſlige Formalia. Man har troet uden videre at kunne fælde ſin egen Dom, endogſaa paa det hele Folks Vegne, maatte med Undtagelse af de To, ſom det ærede Medlem angav ſom tvivlſomme. Nei, Miniſteriet faſtholder ſin Mening, at det ikke har begaaet Grundlovsbrud. Jeg overhørte ikke, at en af de Talere, der havde Ordet i Gaar, udtrykkelig bemærkede, at her ikke var Spørgsmaal om, hvorvidt det var denne eller hin Paragraph i Grundloven, ſom man ſkulde have brudt, men at det var hele Grundloven, at man i det Hele havde ſat ſig udenfor Grundloven. Men alene det Faktum, at der beſtaar en Tilſtand, ſom ikke var forudſat i Grundloven, at man alſaa for ſaa vidt ſtaar udenfor Grundloven, alene det

Faktum var jo ikke nok til at ſtemple en Regjering ſom den, der har gjort ſig ſkyldig i ſlagrant Grundlovsbrud; thi det maatte dog billigtviſ underſøges, om man ikke fra anden Side havde gjort Begyndelſen med at ſætte ſig udenfor Grundloven, og det er netop det, der efter vor Mening er Tilfældet.

Som allerede bemærket af mig, arbejdede Forfatningen af 1866 jo tilfredsſtillende, i alt Fald lige ſaa tilfredsſtillende ſom Forfatninger i Almindelighed, i en Række af Aar efter 1866, og naar vi egentlig ville ſpørge, naar Omſlaget kom, og hvorved Omſlaget blev foranlediget, tror jeg dog ikke, at det maa glemmes, at i 1870 fremkom der fra et Flertal i dette Thing, hvad jeg vil kalde et Maniſeſt, ſom blandt Andet udtalte, at Folkethinget havde det i ſin Magt at umuliggjøre enhver Regjerings Beſtaaen. Det er ganſke viſt, at deri jo ikke laa, at det andet Thing ikke kunde gjøre det Samme, men at det blev forſtaaet ſom en Truſel, derover kan man ikke undre ſig. Men det blev jo ikke derved. I 1873 fremkom der fra et ſtort Flertal i dette Thing en Adreſſe til Hans Majeſtæt, hvori der uden videre ſtilledes den Fordring, at Regjeringen altid ſkulde være i Overensſtemmelse med Folkethinget. Her er det ganſke klart, at der ikke kan inſtyldes den Forſtaeſe „og tillige med Landſtinget“ (Modſigelse), thi naar de to Thing ere uenige, gad jeg nok egentlig vide, hvorledes det ſkulde være menneſteligt muligt at ſtaffe en Regjering, der var enig med begge. Men Fordringen af 1873 var ren og klar: Det var Folkethingsparlamentariſmen, der kom frem ſom en Fordring til Kronen og fremkaldte Modſtand fra det andet Thing, og fra den Tid af og indtil nu gaar det ſom en rød Traad gjennem alle Forhandlinger her, det vil ſige i de ſtorpolitiſke Forhandlinger, Faſtholdelſen af denne Fordring. Jeg har naturligviſ ikke overhørt, at man ſenere hen har gjort Forſøg paa at borttage Betydningen af det Skridt, ſom blev foretaget i 1873, og ſom jo iøvrigt ikke blot var i Ord. Det maa jo erindres, at nogle Maaneder efter, i den næſte Rigsdagsſamling, gjorde dette Things Flertal et Forſøg paa at ſætte denne Fordring igjennem ved at nægte Finantslovens Behandling i Efteraaret 1873. Forſøget miſlykkedes, men derfor blev det jo ligeſuldt gjort. At man flere Gange har gjort Forſøg paa at bortforklare Betydningen af Adreſſen fra 1873, det har jeg ſagt, det veed jeg, og diſſe Forſøg gaa jo helt op til den nyere Tid. Men ligeſom Gjæringer tale ſtærkere og veie mere end